

Kommunista és pártonkívüli tanárok együttműködése a hallgatók szocialista neveléséért

A Szegedi Tudományegyetem állam- és jogtudományi karán közel 600 hallgató tanul. A kar oktatóinak jelentős szerepe van abban, hogy szakmailag jól képzett, a tudományban jártas, néphez hű, szocialista jogászok kerüljenek ki a gyakorlati életbe, elsősorban a bírósághoz, az ügyészséghez, tanácsokhoz stb. A jogi kar — mint a szocialista egyetem része — egyik központja a szocialista életformáért, a szocialista munkastílusért, az ember új arculatáért vívott harcoknak. Ahhoz azonban, hogy karunk valóban a szocialista életformáért és munkastílusért való harc központja lehessen, az elmúlt időkben több feladatot kellett megoldani.

1.

Szükséges volt — s ezt az általános társadalmi konszolidáció is megkövetelte —, hogy az ellenforradalom kari résztvevőivel szemben az igazságos felelősségre vonás széles skálája érvényesüljön. Másrészt — s ez jelentős átlomás volt a kari élet megszilárdulásában, valamint a jogász hallgatók szocialista nevelése szempontjából — olyan káderek felkutatása, akiket egyéniségükben az újért vívott harc folytatására irányuló akarat jellemző; akik alkalmasak arra és megértik azt, hogy alapvető feladatuk az egyetemi oktató és tudományos munka mellett a hallgatók szocialista emberré formálása.

A kar többször foglalkozott a hallgatók szocialista nevelésének kérdésével, megfelelő nevelési módszerek felkutatásával. Az elmúlt időkben pl. Maday Pál dencis elvtárs referatúráját vitatta meg. Ezeknek a módszereknek az alkalmazásával azonban még konkrétan kell foglalkozni. A KISZ-szervezet bár fontos tényező az ifjúság szocialista nevelésében, a nevelést egyedül nem képes megoldani, annak ellenére, hogy eddig igen szép eredményeket ért el és összegyűjtött anyagokból az egyik legjobb KISZ-szervezet. A feladat megoldásáért valamennyi oktatónak össze kell fognia!

Szükséges volt a kari oktató személyzet közötti bizalom megteremtése. A párt-szervezet úgy vélte és véli, hogy az oktatók közötti bizalom kialakulásának a legfontosabb eszköze az oktató

párttagok és pártonkívüliek közötti — elvi alapokon nyugvó — személyes kapcsolat. A személyes kapcsolatok alkalmasak voltak kezdetben szűkebb körű, de később egyre szélesebb bizonyság kialakulására. A személyes beszélgetések során is harcoltunk a meggyőzés eszközeivel a különböző revizionista nézetek ellen. Egyéb kérdések is vetődtek fel, melyeknek megvitatása eloszlatta a kételyeket és alkalmas volt arra, hogy elérjék vegye az intrikának, sértődöttségnek.

Ma már elmondható, hogy karunkon általános megnyugvás tapasztalható. Csaknem valamennyi oktató igyekszik megvalósítani saját oktatási és tudományos munkaterületén a marxizmus-leninizmus eszméjét. Az oktató személyzet közötti bizalom elősegítette az 1957—58. tanévben elért eredményeket.

2.

A hallgatók politikai arculata, ha nem is teljes mértékben, de megváltozott. Ebben jelentős a szerepe a KISZ-szervezeteknek is. Azokat a hallgatókat, akik tudatosan részt vettek az ellenforradalom előkészítésében, felelősségre vontuk. Ezeknek a tevékenységét a hallgatóság döntő többsége ma már elítéli. Az ellenforradalomról tartott beszélgetések és szemináriumok nagyban segítették a hallgatókat kételyeik elcsiszolásában. A hallgatók politikai felvilágosításáért a kötelező órák keretében is lelepleztük az állam azonnali elhárításáról hangoztatott revizionista nézeteket, továbbá a semlegességgel kapcsolatos illúziókat is. Ilyen és ehhez hasonló nézetek településére gyakorlati szakembereket is felkértünk és felhasználtuk az irásos agitációt. Sajnálatos azonban, hogy a hallgatók közül kevesen olvassák a napilapok politikai jellegű cikkeit és a politikai jellegű folyóiratokat, pedig ezeknek olvasása is választ adna az őket érdeklő politikai kérdésekre.

Az évfolyam kollektív szellemének kialakulását akadályozza, hogy egyes évfolyamokon belül kisebb csoportok alakulnak ki. Nincs meg a teljes bizalom a hallgatók között, s többen nehezen nyilatkoznak és vitatkoznak aktuális politikai

kérdésekről; bár az érdeklődés e kérdések iránt megvan.

Ha a hallgatók szakmai munkáját megvizsgáljuk, meg kell állapítanunk, hogy tanszékeink oktató munkája jelentős volt. A nappali hallgatók tanulmányi átlaga az elmúlt félévben 3,8 volt. Az I. és II. évfolyam emelkedett ki ezek közül 4,1 átlaggal. Ezeket az eredményeket azonban még fokozni kell! A fenti eredmények persze korántsem jelentenek liberálisizmust az egyes tanszékek részéről, sőt azok többsége igen komoly követelményt állít a hallgatók elé. Sajnálatos azonban, hogy a hallgatók ritkán keresik fel a tanszékeket szakmai kérdéseikkel és kevés az érdeklődés a jogtudományos szaklapok iránt. Úgyisint kevés az érdeklődés a speciálkollégiumok iránt, pedig ez biztosítaná az elmélet és gyakorlat szerves egységét: ugyanis a speciálkollégiumok előadói többségükben gyakorlati jogászok.

3.

Nem mehetünk el amellett sem, hogy még ma is előfordulnak fegyelmetlenségek, melyek az órákról való hiányzásokban, valamint vizsgálathelyeken jelentkeznek. Ezek is mutatják, sok a teendő még azért, hogy hallgatóink valamennyien valóban szocialista szelleművé váljanak. Lépéseket kell tenni a helyes diákielet kialakítására is. Tudatosan kell irányítani egyes hallgatókat a tudományos munka megszerzésére.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogyha vannak is hiányosságok karunkon, ma már nyugodt körülmények között folyik a munka és megvannak a feltételei a fogyatékosok megszüntetésének.

Dr. Papp Ignác, az MSZMP jogi kari alapszervezetének titkára

MÁR ANYAKÖNYVEZIK a gólyákat is

Szegeden működik az „anyakönyvvezetői hivatal”

Nemrégiben hírt olvastunk arról, hogy számba veszik a fekete-írákos fehér madarakat, a gólyákat. A Londonban székelő Nemzetközi Madárvédelmi Bizottság Dél-Azsiában konferenciát hívott egybe, amelyen számos ország ornitológusa vett részt. Ezen a tudományos ülésen megállapították, hogy katasztrófálisan pusztul a fehér gólya. Az ülést követően Magyarország is bekapcsolódott a gólyák anyakönyvezésébe, tekintve, hogy a mi hazai tájainknak is kedves madaráról van szó. Megtudtuk, hogy a hazánkban folyó gólyaösszeírás összeírása tulajdonképpen Szegeden történik. A Móra Ferenc Múzeumba futnak majd be az ország minden tájáról érkező jelentések, amelyek összeállításáról Marián Miklós herpetológus ír tanulmányt a Nemzetközi Madárvédelmi Bizottságnak. Ő tehát a magyarországi gólyaanyakönyvvezető — s a vele való beszélgetésből formáltunk képet ezen újabb nemzetközi tudományos együttműködésről.

Miért pusztul a gólya?

A nyárvégi költözésközben a tengeri utakon nagy vihar éri őket és ilyenkor százával pusztulnak el. Ismeretes, hogy a gólyák két csoportban, két úton távoznak el Európából. Egyik részük Spanyolországon keresztül, míg a közép-európaiak — a miénk is — Románián, Bulgárián, Törökországon, a Fekete-tenger partvidékén, s Kis-Azsián át a Nilus völgye mentén haladnak téli hazájukba, Dél-Afrikába. A Földközi-tenger viharai veszedelmesek rájuk nézve, hasonlóképpen a trópusi viharok is, mert előfordul, hogy az ott egyáltalán nem ritka jelenségű to-

jás nagyságú jegek agyonverik őket, ha vonuláskor beleszaladnak.

Több száz madarat megvizsgálunk,

hogy milyen táplálékot rejt a begye. Találtak olyan gólyát, amelynek begyében több száz sáska vagy szöcske volt. A gólya étrendje: szöcske, sáska, béka, sikló, mezei egér. Jó, jó mondhatja erre bárki: forró nyárban rákap a baromfira is. Ez igaz. Nagy szárazságban, amikor a békás területeket is tikkasztó forróság emésztja, s a gólyafiak követelik az enniválót, megesik, hogy egy-két csirke is áldozatul esik éhségüknek. A madáranya természetesen gondoskodik az kicsinyeiről, de csak ilyenkor fogja nyakon a csibéket. A természet csodálatos játéka azonban jobban igazol egy másik tény. A gólyát ugyan mocsaras területek madaraként ismerjük. Nagy szárazság idején mégis a forró, egérjárásos mezőkre vonulnak, sokszor több százban is. Itt gyülekeznek, miközben kipusztítják a rágcsálókat, egereket, szöcskéket, s ha egy területen végeztek, másikkra vonulnak. Dr. Beretz Péter ornitológus egy ilyen száraz nyáron Szegedtől nem messze, egy nagyon egeres területen háromszáznál is több gólyát számlált össze. Jó a vegyi védekezés a kártékony állatok ellen, de még

jobb a biológiai védekezés,

azaz, ha magát a gólyát védjük. Majd ő összeszedi a rágcsálókat, elvégzi a munkát az ember helyett is, és még költségbe sem kerül. Hazánkban van már tradíciója a gólyaszámlálásban. Évek óta végzünk gólyaállományfelmérést, de eddig nem sikerült az egész országra kiterjeszteni a viz-

gálatot, még a tíz évvel ezelőtti, az ideihöz hasonló nemzetközi összeírások sem. Most bizonyára sikeres lesz, mert a budapesti Madártani Intézet ornitológusa, dr. Kéve András a postavezérgazgatósághoz fordult segítségért. De miért éppen a postához fordult? — Találgattuk. Hogy kerül a gólya a postásokhoz? Ha csak nem úgy, hogy egy-egy postásházaspár háza fölött köröz a gólya, mikor oda éppen kisbabát várnak. Úgy is, meg másképpen is. A postás is, a gólya is

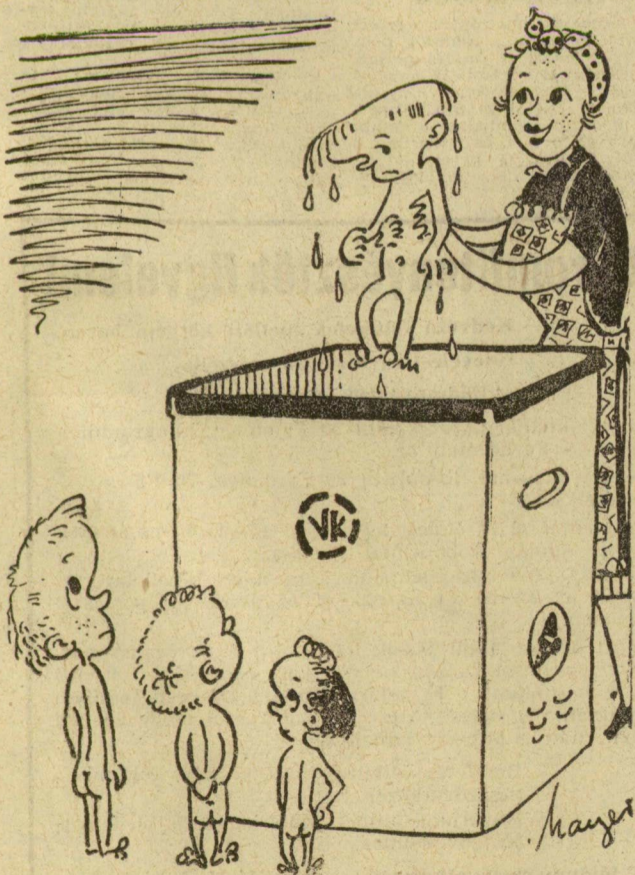
kedves hírhozó vendég

a háznál. Egyiktől kellemes levelet, vagy küldeményt várunk, a másikkal meg szinte együtt érkezik a tavasz. Így találkozunk hát ősszel, s ezután még sűrűbben. A postások ugyanis elvállalták, hogy napi munkájuk közben falun, városban, tanyán szinte a legeldugottabb helyekig, figyelemmel kísérik a hamarosan érkező jövevényeket, s jelentik a helyet, az utcát, a kéményt, a szalma-, vagy cseréptetőt, ahol berendezkednek és fészket raknak az érkezők, vagy csak a tavalyi fészket foglalják el.

A postások mellett ebben a segíteni akarásban — amelyből kivesszi részét ebben az évben valamennyi kultúrmenzset — természetesen mindenki bekapcsolódhat, tanítók, erdészek, mezei emberek, iskolások — felnőttek és gyerekek egyaránt —, hogy teljes képet kapjunk kedves madarainkról, hiszen a természet csapásai mellett a háborús évek épp úgy sújtották őket is, mint az embereket. A teljes anyakönyvezés után dolgozzák majd ki a minden országra és fiakra kötelező módszert, amelynek segítségével védelmet nyújtanak hazai tájainkon is e kedves madaraknak.

Lódi Ferenc

SZOMBATESTI MŰSZAK

egy mosógépesített háztartásban.

MUNKÁS ÉLETKÉPEK / Az első sorban

(VII.)

Eredetileg azzal az elhatározással kezdtem ezt a cikksorozatot, hogy minden sora a máról szól. Sokáig köteleztem is magamat ennek az elgondolásnak a valórváltására, de később fokozatosan le kellett erről mondanom. A feltétlen változást az tettem szükségessé, hogy valahány munkáscsaládnál megfordultam, mai életük iránt érdeklődve, mindenütt szóba hozták a múltat is. Nem öncélúan — inkább a realitás kedvéért, meg becsületből. Mert vannak emberek, akik mai életüket a távolabbi nagy célokhoz mérik, s elégedetlenek a mával — s vannak, akik vissza-visszanéznek a felfelé vezető lépcsőfokokról, s úgy tekintenek előre is, hogy tudják, mi van mögöttük. Az ilyen emberek más mércével mérnek.

Fájdalmasak, meghatók és őszinték ezek a visszapillantások: Ökolbe rántják a munkáskezet, fátyolossá teszik a hangot, vagy könnyet csalnak a fáradt szemekbe.

Sose hittem, hogy egy erős munkásember is tud könnyezni negyven és ötven között, mikor visszapergeti életét filmjé. De most itt ül velem szemben a negyvenöt éves Sánta János, gyermekéveiről mesél, egyszerűen megbicsaklik a hangja, s észrevétlenül elmázol titokban néhány tolatkodó könnyecpet barna halántékán, a munkaruha ujjával.

A könnyek mögött az emlékezés felhői...

Egy nagy család legidősebb gyermekeként, az első elemi után dolgozni ment a kis Sánta János. Epp-hogy csak megtanult írni és olvasni, máris korábban kelt, mint a nap — s mindig a csillagokkal feküdt. Nyirkos talicskák előtt lépkedett szomorkásan, feszülő inakkal, vontatva a téglagyári agyagödrökből a felnőttek előtt a terhet. Mikor tizenhárom éves lett, már nem elől járt, hanem a talicska szarvát fogta. Volt olyan nap, hogy éretlen gyerekfejjel hét-ezer téglához maga hordta fel a mély bányából az agyagsarat.

Ő volt az első segítség a megfá-

radt szülőknél, hat gyermek főneveléséhez.

Már fiatalon kemény munkához szokott, mert másként élni sem tudott volna a szegényes kenyérharcban, s azóta is mindig ott fogja a dolgot, ahol legnehezebb. Vérévé vált a munka — először kényszerből, később felemelő öntudatból is.

Szegényes családi életébe belerontott a háború: elvitte egy küzdelmes élet minden eredményét. A felszabadulás után szinte mindent előlről kellett kezdeni.

Mikor ezeket mondja, újból elmázol egy könnyecpet. Nagy és mély sóhajtással lapoz egyet élettörténetében. Így jutunk el a család mai életmódjához.

Kilenc éve dolgozik a Ládagyárban — s azóta is mindig az első sorban. Három testvérrel fogott össze egy brigádban. Naponta öt vagonnyi faanyagot emelnek meg, raknak autóra vagy vagonba, de azért máig sem fáradt el. Magáért a munkáért is lelkesedik. Sok megbecsülésben volt része az utóbbi tíz esztendőben, s mindig hálás akart maradni ezért. Munkája után nevet és tisztességet szerzett magának és olyan megélhetési lehetőséget, amilyenről ezeröndű ifjúságában nem is álmodhatott. Nem élnék gondtalanul, hiszen egyedül dolgozik, mert felesége hosszabb ideje beteges. Derék munkájával havi két-ezret keres. Nem riad vissza attól sem, hogy műszak után még vállaljon egyéb munkát is, hiszen a családnak minden forintra szüksége van. Mégsem zúgolódik: úgy érzi, hogy igazán értékeli és nagyrabecsüli egyszerű munkáját. A háború idején feldúlt családi otthon ismét meleg fészekké vált — tisztességes ruha kerül a családban mindenkire. És vágyak is érlelődnek. Kisfia most éppen olyan idős, mint ő volt munkáskora kezdetén és az első osztályból félévkor kitűnő bizonyítványt vitt haza. Neki más sorsot szab a család és a társadalom a megújult életben: ha

kedve lesz hozzá, mérnök válik be-

léle. A kislány meg orvos lesz, vagy tanár, vagy talán szövőnő. Amihez kedvet érez.

Visszatérünk a mindennapokhoz. Nemcsak munkából áll a mai ember élete. Sánta Jánosra műszak után barátok, elvtársak várnak. Évek óta tevékenykedik a szakszervezetben — s ott is az első sorban. Sakkozó cimborákkal is le-leül egy-egy játszámra. Máskor feleségével moziba megy. Ez a legkedvesebb szórakozásuk. Hetente háromszor is sort kerítenek rá. Színház már ritkábban járja, de a Hunyadi László előadása máig is nagyon kedves teatrális emlékek. S ott van a Mérey utcai otthonban a könyv is. Hozzátartozik a család életéhez, akár a kenyér. S ezzel kapcsolatban egy nagyon kedves dolog eszűdül ki a beszélgetésből.

Kérdezem a családfőtől, hogy mit olvas legszívesebben. Válaszában szemérmes őszinteség van: ifjúsági könyveket. Más munkásoknál is tapasztaltam már ilyet — sőt, olyan felnőttekkel is találkoztam, akik gyermekeikkel együtt szórakoznak a mesékben. Mikor a szívrágyos történeteken elalszanak az apróságok, az apa tovább olvas. Nem ismeri ezeket a történeteket — későn jutottak kezébe a könyvek, s most akarja bevarázsolni ifjúságát mesebeli tündérekkel, manókkal, hogy megszépítse gyermekéveit.

Megkockáztatom a kérdést, s a feltevés Sánta János néma fejbólintásával bizonyossággá lép elő.

Meggyőződésem, hogy az egy kerestből — még ha olyan tisztességes summa is — négy embernek nehéz az élet. Talán dolgozhat majd ismét a kedves asszonyka is, s akkor kevesebb lesz a gond. Mégis, és most is boldog a család. Többet is mondhatok: elégedett. S ennek egyetlen titka van: csak az tudja igazán megbecsülni a mostani biztos munkáséletet, aki bár haragvással, vagy könnyeken át, de olykor vissza-visszanéz az emelkedőről.

Simon István